Ar pascha wisuschehliga augsta Keisara wehlescchanu.

Maksa ar peesuhtischanu par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bez Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bez Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bez Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Maksa bez peesuhtischanas Rigā:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bez Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bez Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bez Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots sestdeenām no plkst. 8 sahkot.

Maksa par sludinaschanu:
par weenas slejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, maksa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigā,
Ernst Plates grahmatu- un bilschu-drukatawā un burtu-leetuwē pee Petera basnizas.

35. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 30. Sestdeen, 28. julijā. 1890.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un sludinajumus nodot Rigā, manā drukatawā un Latweeschu grahmatu pahrdotawā pee Petera basnizas. Bez tam Mahjas Weesi war wehl pastellet bez daudz peenemschanas weetām Peterburgas un Jelgawas Ahrrigā, wehl zitās pilsehtās, kā: Jehsis: B. Peterson un Grahwel kgu pahrdotawās; Walkā: M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu pahrdotawās; Walmeerā: E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrdotawā; Rujenē: J. Alksne kga grahm. pahrdotawā; Laudonā: pee grahm. sehjeja Karl Gruhsin kga; Jaunjelgawā: A. Schwabe kga grahm. pahrdotawā; Jelgawā: Besthorn kga grahm. pahrdotawā, Pils eelā; H. Allman un Jaeger kgu grahm. pahrdotawās; Bauskā: Beckmann kga grahm. pahrdotawā; Kuldigā: Besthorn kga grahmatu pahrdotawā; Talsōs: H. Tow kga grahmatu pahrdotawā un bibliotekā un Wolontschewski kga grahmatu pahrdotawā. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudzes mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli ludzu, tahdas apstellescchanas laipni peenemt.

Politikas pahrskats.

Wahzija. Berlinē scho otrdeen atklahja 10. starptautisko ahrstu kongresu, uz kuru eeraduschees kahdi 5000 ahrstu. Preekschneezibā eewehleja Wirchowu, Lasaru, Martinu un Bardelebenu. Kahdi 2500 ahrstu esot no zitām walstim.

Franzija. Parisē nomiris kahds wihrs koleera sehrgā. Ahrsti wehl ne-esot isdibinajuschi, waj schis zilweks miris pateesi ar Asijas koleeru.

Spanijā koleera sehrga arweenu tahlaki isplatās. Sehrga wairs ne-esot tahlu no Madrides. Kahdā mehrā sehrga isplatijusees, par to truhkst tizamu sinu, jo Spanijas waldiba rauga pateesibu apslehpt.

— Pehdejā laikā bija ispaustas walodas, ka Spanijas jaunais kehninsch, kursch slimoja, esot nomiris. Tomehr sina israhdijās par nepateesu.

Serbija. Belgradā, 3. augustā (22. jul.). Pretim sinām, kuras zaur bijuscho karali Milanu bija ispaustas, mitropolits Michaels isskaidro Eiropas presei, ka pehz jaunajeem basnizas likumeem kehnina un kehnineenes laulibas schkirschana peekrihtot weenigi soboram. Pehz tam, kad sobors laulibas schkirschanu atsinis par nelikumigu, mitropolits par to peesuhtijis kehninenei rakstu, kursch parakstits no wiseem garidsneekeem. Wina isskaidrojums Milanam, ka laulibas schkirschanas leeta netikschot tahlak zildinata, nerunajot pretim sobora nolehmumam, un dokuments esot tihri priwats.

Turzija. Atnahkuschas sinas, ka Mekā, Arabijas pussalā, izzehluses koleera sehrga. Meka, kā sehrgas awots, tamdehl loti bihstama, ka uz tureeni tuhkstoscheem swehtzeloataju dodās, jo sche, kā sinams, ir Muhameda dsimtene, un katram Muhameda tizibas peekritejam peenahkās, wismasak weenu reisi muhschā scho swehto weetu apmeklet. Saprotams, ka ari no Eiropas leels pulks swehtzeloataju uz tureeni dodās. Tā tad ir loti bihstami, ka sehrgu war lehti ari Eiropā eewest. Tamdehl Wihnes awise „Neue Freie Presse" Austro-Ungarijas waldibu dara usmanigu, lai ta pee laika greeschot wehribu uz scho leetu, jo nesen no Bosnijas uz Meku aizzeloju-schi leels pulks swehtzeloataju, kuri drihsumā pahrnahkschot mahjā, un tā warot sehrgu wispirms isplatit Austro-Ungarijas deenwidōs.

Asija. Iz Schangajas teek sinots, ka Kihnā bijuschi brihnum leeli pluhdi. Milsigi semes gabali atraduschees sem uhdens, Pekingas pilsehtas apkahrtne esot appluhdinata. Loti daudz zilweku dabujuschi pluhdōs galu.

Seemel-Amerikā, kā iz Nu-Jorkas sino, 19. jul. bijis tik leels karstums, ka wairaki zilweki aiz pahrleeka karstuma nomiruschi un daudzi pazihbuschi.

Widus-Amerika. San-Salwadorā pehdejā laikā izzehlees eekschejs karsch, par kuru atnahkuschas schahdas sinas. San-Salwadoras republikai bija izzehluschees nemeeri ar Gwatemalas walsti. Generalim Riwasam usdewa, sawahkt kara wihrus un dotees uz Gwatemalas robescham. Generalis salasija kahdus 2000 Indianeeschus, bet ar teem negahja wis uz robeschu, bet usbruka galwas pilsehtai. Pahrwarejis sche atrodoschos waldibas kara spehku, Riwass pasludinaja pats sewi par republikas presidentu, kamehr wina saldati aplaupija wairakus namus. Bet ne ilgi winsch dabuja preezatees par sawu wiltibu. Dabujis par Riwasa negehlibu dsirdet, generalis Eseta ar 2000 kareiweem steidzās uz galwas pilsehtu un winam laimejās Riwasu pahrwaret. Winsch pats tika sawangots un dabuja drihz galu.

Deenwidus-Amerika. Dumpis Buenos-Airesas prowinzē wehl naw gluschi apspeests. Nemeerneeki bijuschi nopostijuschi deenwidus dselszelu. Tagad dselszeju izlabo; strahdneekus apsarga waldibas kara pulki.

Wehstules un sinojumi.

(„Mahjas Weesa" originalas korrespondenzijas.)

No Wilsenes un apkahrtnes. Wasara eet sawām beigām, bet rudens darbi nahk sahkumā un kā leekās, deesgan sweedrus prasis. Rudsi jaw nopkauti, bet maz raschas zerams, tikai wairak salmōs padewuschees. Wasara bij peeteekoschi leetaina, tā tad ari wasaraja deesgan labi steebrōs, tikai pehdejais leetus beesakās weetās to sagahsis weldrē. Redzēs, kahdus raschojumus warēs wahkt. Seena eewahkschana gahja schogad pehz rudseem, bet laimigs, kas to agraki nowahkis. Dahrzōs ahbolu gandrihz nemaz naw. — Nakti no 21. uz 22. juliju bij stiprs leetus ar pehrkonu. Redzejam 3 ugunsgrehkus apkahrtnē, kas no pehrkona zehluschees.

Gahjsemneeks.

No Aizjascheem (Lehdurgas draudzē). Pehdejā laikā muhs pastahwigais, stiprais leetus notrauzejis. Dascheem, kas naw spehjuschi seenu laikā nowahkt, ir tas jaw gluschi sapuwis. — Nakts staigaschana un krogōs eeschana pee mums jaw paldees Deewam gluschi apklususi; to weetā atkal mums „mahju preeki", kā rotalas, dzeesminas u. t. t. — Muhsu pagasts, samehrā ar ziteem pagasteem, loti mass un tamdehl ari maz laikrakstu nahk uz muhsu pagastu, proti: 3 eksemplari „Mahjas Weesis", 2 eksemplari „Balss" un 1 eksemplaris „Baltijas Westnesis".

Rogulis.

No Jaun-Raunas. Muhsu apgabalā par lauku augleem waram preezatees. Lihdz 15. julijam dascham wehl gan bija seens nepkauts, jo to leetus dehl newareja eewahkt. Rudzus eesahka pkaut jaw 10. julijā; tee ir labi auguschi, bet rahda mazu birumu, wahrpas un graudi sihki, jo tika nelaikā no saules nosutinati. — Pee mums kahdi saimneeki saklausijuschi, ka no rapscheem esot eenahkums 50 rbl. no puhrweetas, kamehr no lineem to newar eenemt. Muhsu G. mahju saimneeks tamdehl nosehja 3 puhrweetas ar rapscheem, bet wehlaku nu israhdijās, ka wisas 3 puhrweetas nosehtas tikai ar stegleem, kas der tikai aitu baribai, jo pirkdams rapschu sehklu weetā bija nopirzis steglu sehklu. — Muhsu muischas walde wed uz pkawam no birses balto smilti un to pkawam usber beesu kahrtu wirsū, tā ka tagad tur sahle aug itin laba. Tā tagad jaw leelu kalnu noweduschi. Scha kalna apakschā nupat uzraka 3 leelu zilweku kaulus ar wisām galwām un sobeem, kas dzili semē ir uzglabajuschees itin weseli. Tagad laudis neschauboschi tiz teikai, ka schinī kalnā esot eerakta kaste selta lihdz ar 3 zilwekeem. Tā ka zilweki nu atrasti, tad wedeji naigi ween wed smiltis, zeredami atrast ari kasti pilnu selta, tomehr wehl lihdz schim tas naw laimejees. — Muhsu muischai sadega meschā 16 asu malkas. Laiks bija mihksts un newareja zeret, ka meschs aizdegsees. Muischas walde issolija 100 rbl. goda algas tam, kas uzrahditu uguns peelizeju. Bet pehdigi leeta israhdijās zitadi. Meschā bija ruhsu dedzinajuschi un gubas ne-apmetuschi ar semèm. Uguns pehz 3 deenam bija eeperinajusees un aizwilkusees uz malku. Ja nebuhtu pasteiguschees ar dzehschanu, tad wisa malka buhtu sadegusi. — Zik ar uguni prahtigi jaapeetàs, to peerahdis sekoschee atgadijumi. Muhsu St. mahju saimneeks pehrnajā gadā kahdu peektdeen bija riju kurinajis un sestdeenas rihtā labibu iskuhlis, bet riju atstahjis tukschu. Pirmdeenā, ap plkst. 7 no rihta, pamana, ka rijā uz krahsns, balku starpā, sahk duhmi kuhpet un masa uguntina degt, ko par laimi nodzehsa. Ja uguni nebuhtu laikus pamanijuschi, tad zinu, ka tas peelikts. Uguns bija balkōs eewilzees un tur usglabajees. Tapat es pats peedzihwoju sekoscho atgadijumu: sestdeenā iskurinaja pirti un tanī ispehràs wisi mahjas laudis, bet pirmdeenā pirtī sahka seena degt uz krahsns. Ari muhsu pusmuischā sestdeenā wisi laudis nopehràs, bet otrā nedelā, kad eet atkal pirti kurinat, tur atrod tik pelnu gubu; pirts bija nesinot nodegusi. Tā tad newar wis katru reisi zinit, ka eenaidneeks uguni peelizis, kur skaidri zehlonus nesina. — Muhsu K. mahju saimneeks nebija jehru izdewis sawai no deenesta aizgahjuschai meitai, zaur ko izzehlàs prahwa. Leeta tika nupat 11. julijā galigi nobeigta pee wirsteesas. Pehz wirsteesas spreeduma abeem prahwneekeem, tiklab meitai, kā ari saimneekam, ja-atlihdzina leezineeku deenas, katram leezineekam pa 2 rbl. par 35 werstu turp un atpakal braukschanu uz teesu. Pawisam bijuschi 15 leezineeki, tā tad wineem wajadzeja atlihdzinat kopā 30 rbl., kamehr meita par jehru dabujuse tikai 3 rbl. Paschi prahwneeki un leezineeki teiza, ka kopā esot 17 zilweku, katrs turp un atpakal braukdami uz teesu notehrejuschi 1 rbl. Tā tad, pehz winu paschu aprehkena, ne-eeskaitot tehrinu pee pagasta teesas, jehrinsch izmaksajis kahdus 50 rbl. No scha atgadijumu lai leekam wehrā, ka deenestneekam newajaga no saimneeka skreet prom neezigu eemeslu dehl un saimneekeem atkal ar waru nepeeturet sawus gahjejus, ja wineem nepatihk, nedz ari winu mantu apkihlat. — Pee mums kahds wihrs nebija teesas pawehsti sanehmis, bet to nosweedis semē, nepareizus wahrdus leetodams. Leeta nahza augstakas teesas preekschā un wihram peespreeda par to weenu mehnesi zeetuma, kuru sodu winsch tagad izpilda un pahrdomā, ka teesai wajaga katrā laikā paklausit. — Sche wehl peemineschu schahdu atgadijumu: Muhsu apgabalā dzihwo diwi brahli, semkopji; abeem wineem ir laba seme, tomehr wezakajam tā ne-auga, kā jaunakajam. Te kahdu deenu, no pilsehtas mahjā brauzot,

Fetetons.

Behrtula nakts.

No wahzisku „Bartholomäus-Nacht".

Aiz wisām pretestibām reformazija platit isplatijās pa Franziju un sawā gaitā tika zaur to jo weizinata, ka karaliskajā gimenē waldija nemeeri un nesatiziba, schkelschanās. Kaut gan Katoku un Protestantu starpā bija tizis noslehgts tā saukts „Sw. Germain" meers, tomehr schis meers pateesibā wis newaldija, jo tas neatkarajās wis no karala galma, bet no parlamenta, no zaur un zaur fanatiskās tautas un no gandrihz gluschi ne no weena neatkarigajeem walsts leelajeem un pilsehtu magistrateem. Katoku partija bij nodomajuse ar scho meeru eemidzinat protestantus un tad, peepeschi, winus pahrsteidzot pawisam izniehzinat. Eewehrojamakos protestantu wihrus lutinaja kā waredami un prasdami, lai zaur to winus padaritu jo masak kaitigus brunu un eerotschu leetoschanā. Un scho sawu apnehmumos Katoli prata gluschi nepamanot galā izwest. Lai Protestantus (Hugenotus) jo pilnigi apmahnitu, Katoli wineem israhdija nopeetnu apnehmumos ussahkt karu ar Spaniju un saweenotees, schajā noluhkā, ar Angliju. Wiltiba bij pat tik leela un izweiziga, ka herzogs Guise un admirals, grafs Koligni's — Hugenotu dwehsele — likās apmahnitees un eeteiktees, ka Nawaras karalis sapreziniaschot sawu dehlu ar Karla IX. mahsu Margaretu son Walois, kuru pats herzogs Guise bij nodomajis prezet. 1572. gada 18. augusts tika izzludinats par kahzu deenu. Parisē uz scho leelisko un swinigo kahzu deenu sapulzejās daudz wisadu kahrtu un schkiru laudis. Guisisti un Kolignisti kā ari pats herzogs Heinrikis tika sewischki uz kahzām eeluhgti un — pawests Gregors VIII. apstiprinaja scho laulibu.

Tik ko pahris bij salaulats, kad pilsehtu pahrpluhda asins kahrigi un no galwas lihdz kahjām apbrunojuschees wihru pulki. Apleezinadami, ka tas noteekot admirala Koligni'a labā, wini sapulzeja ap sewi karaliskos gardistus un — schee bija tee, kureem bij noteikts admirali nokaut. — Herzogs Guise bij eedewis Maurewellam bisi un eetschukstejis admiralam, lai ne-ejot wis uz sawu dzihwokli, bet uz „Pillo de Willemaiwe" namu. Sche winsch tika no Maurewela rokā pahrschauts; wina dzihwiba nebija breesmās, jo eewainojums nebija nahwigs. Protestanti nu sahka nomanit, kas noteekàs un gribedami glabbtees, steidzàs iz Parises. Bet pirms wini paspehja to izdarit, kad jaw eesahkàs breesmigakais asins izleeschanas darbs.

Behrtula deena, 24. augusts bij klaht. Fanatiskee kareiwji, pa leelakai daldai akli tizedami Schweizeeschi un daschadu kauschu puhli slepenibā gaidija deenu wakaram peenahkot un — nu wini uzmanigi klausijās uz zihmes doschanu, „Germain l'Auxerrois" klostera swana skanām. Winu uzdewums bij: aplenkt wisus namus, kurōs Hugenoti dzihwoja un tos nopostit, bet paschus Hugenotus wisus apkaut. Slepkawi tika militariski nostahditi un tā eelās, kā laukumōs un ap Protestantu nameem nostahditi. Pee zepures un kreisàs rokas wineem bij peeschuhti balti krusti.

Nakts krehsliba pahrnem pilsehtu un kamehr zitkahrt klosteru swanu skanas aizinaja schajā laikā laudis pahtarōs, tagad schihs skanas aizinaja slepeni saswehrejuschos uz Protestantu slaktinu. Guise saweem pulkeem uzbruka admirala Koligni'a namam. Protestantu dwehsele — Koligni's tika nokauts sawā gulamā istabā; wina meesas warmahki izmeta pa logu uz eelas, kur ziti to gahnija un wazaja. Pehdigi wina meesas tika aizrautas uz soda laukumu un pakahrtas Montafaukona karatawās. Wehlak nozirsto galwu karalis nosuhtija ar kardinalu uz Romu „swehtajam tehwam" par dahwanu.

Pa pilsehtu trakoja neween fanatisms, bet ari mantas kahriba. Pats karalis ar sawu mahti preezigi nosskatijās breesmigajā, asinainajā kauna darbā. Buhdams warens medineeks (zilweku medineeks) karalis Karlis noschahwis, no pils balkona, katru behgoschu Hugenotu. Otrā deenā winsch ar sawām galma kundzēm pahrstaigaja pilsehtu un pahrsmehja nelaimigos apkautos un saplositos Protestantus, ar kureem bij wisas eelas un laukumi pahrklahti. Pakahrto un schahdi saplosito admirala Koligni'a kermeni eerandzijis, karalis lihgzmi izsauzàs: „Nokauts eenaidneeks smarscho alaschin labi!" Slaktinsch turpinajàs diwas naktis un diwas deenas un kahds selta kalejs leelijàs, ka weens pats nositis 300 protestantus. No parises kauna darbs izplatijàs pa wisàm prowinzèm un wisur Katoli izlehja Protestantu asinis leelumā daudzumā. Wiswairak Protestantu asinis pluhda Lion'ē, Rouen'ē, Bordo'ē, Kastres'ē, Toulouzē, Meau'ē, Orlean'ē, Angers'ē un Bourges'ē; jo sche — tā dehwedamees — Pestitaja kalpi bij eespehjuschi wiswairak satrazinat Kotoku pret Hugenoteem. Lionē ween tika nokauti 1800 Protestanti.

Pehz pabeigtā kauna darba karalis izrihkoja lepnus preeka swehtkus un apdahwinaja braschakos kahwejus. Wiss nedarbs tika krahschni sihmets; uz sihmejuma bij redzami wisbreesmigakee skati ar aprakstèem. Sihmejuma weenā pusē sem krusta, sobena un leesmàm bij rakstits: „Gregorius VIII. P. M." un otrā pusē sem behgdadameem Protestanteem un winus wajadzameem Katoleem: „Ugonotorum Strages 1572."

Parisē tika apkauti nesinam daudz Protestantu. Wisā walstī, pehz de Thou'a sinām apkauto skaits ir 30,000; pehz markisa Rosni'a sinām turpreti scho skaits ir 70,000 un — Perefikse's saka: „Pestitaja kalpi apkaro tschetrās deenās (no 24.—28. augustam) 100,000 Protestantu. Warmahki tomehr neluhkojàs tik uz upuru skaita, kā uz winu schkirām un bagatibu, jo lihdzi fanatismam trakoja ari mantas kahriba.

Saprotams, ka Katoku garidzneeki usweda schajā nedarbā wisleelako lomu; wini spredikoja wisleesmainakàs runas par Deewa walstibas aizstahweschanu un Nekatoku izniehzinaschanu.

wezakais brahlis jaunakajo nehmis pehrt, lai issakot, kadehl wina tihrumôs labaki augot, bet scham tik nesahles un stegli. Jaunakais brahlis tad ari winam isteizis sawu „skolu", proti, ka wajagot uszihtigi strahdat un tihrumus labi mehflot. Un pateesi, jaunakà brahla lauki ir bagati augleem, bet winsch ir ari kreetns darba strahdneeks! — Naktî no 21. uz 22. juliju sch. g. bija leela wehtra. Jaunas muischas kungam weesuls, zauri eedams, bija wisas rudsu gubas tihrumâ apgahsis. P. S.

No Keremezes, Nowgorodas gubernâ. Ar preeku dahrgeem tauteescheem waru pasinot, ka mums Keremezneekeem un apkahrtejeem Latweescheem nu ir saws skolas jeb luhgschanas nams jaw no aprila mehnescha tik tahlu gataws, ka tagad katru swehtdeenu Deewa wahrdus war peeteekoschi ruhmigâs telpâs klausitees. Dseedaschana, kas jaw wairak kà gadu bija apkususe, atkal atsel. Draudsites preekschneeki atwehleja jaunekleem un jauneklèm skolas telpâs, pehz beigteem Deewa wahrdeem, sem pehrmindera usraudsibas dseedaschanâ lausitees. — Seens peeteekoschi, eewahkschana beidsàs. Laiks no 24. junija lihdz 20. junijam bija pastahwigi jauks. Rudsi nopkauti un pa dalai eewahkti. Kà rahdàs, rascha buhs apmeerinoscha. Muschas pee mums ir arweenu wairak nekà Baltijas gubernâs un ihpaschi schogad winas peeteekoschâ daudsumâ. Pat eeslawetà F. Loto'a „muschu pomade" Nowgorodeeschu muschàm naw kaitiga. Warbuht ka Baltijâ ar mineto salwi winas ir aisdsenamas; pee mums ar scho winas top jo taukakas, apbalwo saweem sahpigeem duhreeneem lopinus ganibâs waj stalôs un netaupa ari zilwekus pat istabâ. Loti wehlejams buhtu, ka ari kahdam isdotos pret schejeenes muschàm derigu lihdsekli atrast. M. Zahns.

Is Walsts galwas pilsehtas.

Peterburgâ, 23. julijâ. Wakar, kà Keisareenes Majestates wahrda deenâ, leelàs Peterhofas pilsbasnizâ bija deewkalposchana; wakarâ, leeliskam lauschu puhkam peedalotees, Peterhofas parks bija pasihstami koschâ wihsê illuminets, pee kam ari gresns mahksligs ugunojums tika isdarits.

— Wakarejâ jahschanas zihnâ Zarsko-Selâ Keisareenes godalgu 11,215 rbl. winneja grafa Krasinska „Tromentor's".

Peterburgâ, 23. julijâ. Kara ministrijas wirspahrwaldes ofizeeri salasijuschi 12,215 rublu leelu kapitalu preeksch stipendijas dibinaschanas Maskawas I. kagetu korpusâ uz kara ministra Wannowska wahrdu, par peeminu wina 50 gadu jubilejai.

Peterburgâ, 24. julijâ. Wisaugstaka pawehle issludinata, pehz kuras teem, kas pirmos trihs eemaksajumus uz walsts muischneezibas bankas premiju kihlu-sihmèm isdarijuschi, tagad atwehlets, atlikumu eemaksat ne wis diwôs terminôs pa 40 rbl., bet tschetrôs terminôs pa 20 rbl. katrâ, un proti 15. nowembrî 1890. gadâ, 15. martâ, 15. majâ un 15. nowembrî 1891. gadâ.

— Somijâ weeglakai Kreewu walodas eemahzischanai tikschot dibinati brihwkursi preeksch tautskolotajeem.

— Esot nodomats, lopu kauschanu saweenot weenigi komunu kautawâs; zaur to grib panahkt, ka eedsihwotaji top pasargati no slimas gatas ehschanas un ka lopu sehrgas ne-isplatas.

Peterburgâ, 24. julijâ. Schihs deenas Likumu krahjumâ atronàs nosazijumi par priwilegijàm tahlas kugoschanas stuhrmaneem un kabotaschas schkihpereem kara-deenesta sinâ; tahlak jaunas instrukzijas preeksch tirdsneezibas un ruhpneezibas sihmju isdoschanas, un nolikumi par leela elewatora buhwi Nikolajewâ un labibas spihkera eetaisi pee Harkowas-Nikolajewas dselszeka.

Peterburga. Wisaugstakais raksts issinots, kas laists kara ministrim uz 50-gadu ofizeera jubilejas swehtkeem. Keisara Majestate, wehledama ministrim laimi, aisrahda uz wina darbibu, sahkot no ta laika, kad eestahjàs par ofizeeru Somijas leibgwardu regimentê lihdz wina eezelschanai par Tronamantineeka armijas generalschtaba preekschneeku; tahlak rakstâ sazits: „Tur uz Bulgarijas laukeem, kuras atswabinaschanas dehl Kreewija tikdaudz seedoja, Es daudz deenas garâ gruhtâ kopigâ zelâ un zihnâ eepasinos ar Juhsu stingru, taisnu un bespartejiga karaktra ihpaschibàm un Man bij eespehjams, Juhsu teizamo weiklumu un kara buhschanu pasihschanu un nelokamu stingru nodoschanos sawam deenastam mahzitees zeenit. Kad Es Juhs 1881. g. eezehlu kara ministra amatâ un Jums ustizeju swarigu, Man wistuwaki stahwoschu waldibas nodaku, Es biju pahrleezinats, ka Juhsôs atradischu personibu, kura pilnigi sapratis Manus noluhkus ispildit. Muhsu tehwijai bes schaubibas ir stipra un labi nokahrtota armija, kura stahw tagadejàs kara buhschanas attihstibas augstumôs, kas wajadsiga ne usbrukschanai, bet tikai Kreewijas ne-aiskaribas un goda apsardsibai. Apdroschinadami meera nenosweramas labdaribas, kuru Es ar Deewa paligu Kreewijai wehl ilgi zeru usturet, kara spehkam lihdz ar ziteem walsts dsihwes sareem ja-attihstàs un jatop pilnigai, nepahrkahpjot to lihdsekku robeschas, kuras nahk no pawairojoschos eedsihwotaju skaita un ekonomijas buhschanas, kuras tagad stipri labojàs. Tahdi bij Mani pateesee noluhki un domas, kuru ustizigais un apdahwinatais ispilditajs Juhs bijat 9 gadôs. Juhsu praktiskà kara buhschana, usdewumu un armijas wajadsibu sapraschana, Juhsu ruhpiga wehriba wisu kara waldes nodaku darbibas sinâ, Juhsu isweiziga un ekonomiska kara saimneezibas plascho weikalu wadiba, wispehdigi Juhsu personigas, nenogurstoschas puhles un Juhsu energija darija par eespehjamu, schajâ ihsâ laikâ muhsu karaspehka spehju un it ihpaschi winas gatawibu uz kauschanos eewehrojami pawairot un, par ko wiswairak japreezajàs, swarigus panahkumus eeguht, nesperot ahrkahrtigus solus un walsts naudas lihdsekleem ne-usleekot nepanesamas nastas." Wisaugstakâ rakstâ top sinots par ministra usnemschanu Somijas leibgwardu regimentes listê. Uz originala Keisara Majestates roka usrakstijuse: „Juhsu, Jums sirsnigi pateikdamees un Juhs pateesi mihledamais Aleksanders." — Kara ministris eezelts par jaunàs medizinas akademijas goda presidentu un generalschtaba goda lozekli, atstahjot winu wina lihdsschinigâ weetâ un generaladjutanta tschinâ.

Finanzministrija, weenis prahtis ar eekschleetu ministeriju, kà „Now. Wr." sino, no nahkoscha rudena sahkot labibu zenas, fraktis, apdroschinaschanas prehmijas u. t. t. iskahrschot zeemôs, redsamâs weetâs (tirgus platschôs, pagastu waldês). Sinas sawahks no Rigas, Reweles, Leepajas, Peterburgas, Ribinskas, Warschawas, Saratowas, Samaras, Sewastopoles, Odesas, Nikolajewas, Rostowas pee Donas, Taganrogas, Noworosijskas un pat no Londonas, Amsterdamas un Nujorkas. Scho sinu gan katrs semkopis ar preeku apsweizinàs! Zaur to issargasees no uspirzeju wiltigàm eestahstischanàm, tà ka sawu labibu newajadsês sem zenas pahrdot.

Drihsâ laikâ stahsees spehkâ jaunee nolikumi tautas apgahdibas nodroschinaschanas noluhkâ, kuri eekschleetu ministerijâ isstrahdati.

Zaur jaunajeem nolikumeem nodomats eewest labaku kahrtibu lauku raschojumu usglabaschanas noluhkâ, kuri nolemti ta apgabala eemihtneeku usturai. Ik preeksch 200 semneeku mahjàm eerihkojamas 1—2 labibas magasines, kurâs labibas krahjums ik pa 10 gadeem jaatjauno.

Is magasinèm pawasarâ wiseem ta apgabala waj pagasta eedsihwotajeem, pee kura magasine peeder, jaaisdod labiba un ta no jaunàs raschas atkal obligatoriski atberama.

Katrai magasinei wajaga buht 10 nodalàm un katrâ gadâ is tahs nebrihkst wairak isdot, kà $^1/_5$ no wisa krahjuma, t. i. schinî laikâ nebrihkst istukschot wairak kà 2 nodalas. Pilnigi ne-augligôs gadôs labiba teek isdalita pehz weetigo autoritatu nolehmuma un uz sewischku nosazijumu pamata.

Labibas magasinês no katras semneeku mahjas jaceber 2 tschetwerti seemas un 1 tschetw. wasaras labibas. Magasinu apsargaschana jausdod sewischkeem sargeem, kuri no pagasta usturami. Teem ja-ir waj nu reserwas jeb atwalinateem saldateem.

Wirsusraudsiba par scheem labibas krahjumeem peenahkàs weetigeem sahdschu (pagastu) wezakeem un wini ar wisu sawu mantu par teem atbildigi. (Sudebn. Gas.)

Dselszelu leetàs „Wald. Wehstnesis" issino pawehli, pehz kura turpmaki atgadijumôs, kad isnahk Wisaugstaka pawehle par kara spehka mobilieschanu, sahkot no pawehles isnahkschanas deenas, wisu walsts dselszelu eeredni noleekami sem schahdeem sewischkeem nosazijumeem: 1) wineem isstahschanos is deenesta tikai tahdôs atgadijumôs darit par eespehjamu, kahdi likumâ mineti, un 2) wineem uz zelu ministra peeprasijumeem jakalpo uz wiseem dselszeleem. Lihdz ar scheem nosazijumeem ari dselszelu eeredni deenasta disziplinara atbildiba top pahrgrosita. Isstahschanàs is deenasta un ihstâ laikâ ne-eeraschanàs tajâ weetâ, kurp wini top pahrzelti, war tapt soditi ar 4—8 mehnescheem zeetuma un wisi no Krona ne-eezeltee eeredni pa mobilieschanas laiku top dariti par atbildigeem eeredneem un tee par sawa peenahkuma pahrkahpumu sem apstakleem pat kara teesai war tapt nodoti.

Redekas pahrskats par notikumeem Baltijâ.

Zehsis, kà jaw sinots, no 3. lihdz 6. augustam isrihkos isstahdi. Ridsineekeem schi isstahde buhs tagad daudz weeglaki pee-ejama zaur jauno dselszelu, kamdehl te nodrukajam braukschanas laikus. No Rigas isbrauks pulkst. 8 rihtâ un zeturksni uz plkst. 11 wakarâ no Rigas-Dinaburgas wokzala, ap plkst. $^1/_2$11 rihtâ no Aleksandra wahrteem. Atpakal brauks no Zehsim ap plkst. 5 un 24 min. rihtâ un ap plkst. 7 un 10 min., kà ari plkst. 10 wak. uz Rigu. Biletes maksà 3. klasê 1 rbl. 30 kap. Wehl peeminam, ka pa isstahdes laiku, 4. un 5. augustâ, Zehsu Latw. beedriba isrihko konzertus, pee kureem peedalotees dseedaschanas kori no Nitaures, Lehdurgas, Rosbeku-Ruzkas, Wez-Peebalgas, Skujenes, Jaun-Raunas, Walmeeras, Weismaneem, Trikates, Paltmales, Rubenes, Drusteem, Dikleem, Leeseres, Preekuleem un Weetalwas. Pawisam buhschot 300 dseedataju, kadehl, kà „B. W." sino, beedriba sawâ dahrsâ zelot sewischku ehku preeksch laiziga konzerta un balles.

No Wez-Drustu draudses „B. W." raksta, ka tureenes mahzitajs Irbes kgs nahzis uz domàm, dibinat tur fahtibas beedribu, jo schinis gruhtôs laikôs reibinoscheem dsehreeneem Dsehrbenes un Drustu draudsês par gadu teekot upurets ap 30,000 rbl.!

Jelgawas Latw. beedribas generalsapulze, kà „B. W." sino, isgahjuscho swehtdeen nolehmuse paplaschinat sawu wasaras mahju, kuru isgahjuscho gadu usbuhweja un scham noluhkam atwehlejuse 4000 rbl.

Pleskawas Sw. Jakoba basnizâ, kà „D. L." sino, 12. augustâ tureenes Latweeschu draudse swineschot bibeles swehtkus, uz kureem usaizinati par zeemineem Smiltenes mahzitajs K. Kundsina kgs un mahzitajs J. Sanders no Peterburgas. Schinî swehtku deenâ Lauru dseed. koris isrihkoschot garigu konzertu Sw. Jakoba basnizâ, kur, bes ehrgelu spehleschanas un dseedaschanas, runaschot ari 4 mahzitaji. Konzertâ dseedaschot 14 dseesmas.

Is Rigas.

Skolu leetà „B. W." schahds raksts peesuhtits: Nesen atradu Rigâ skolu, kura pastahweja bes skolu preekschneezibas sinas un atlaujas. War jaw buht, ka pastahw wehl zitas tahdas skolas, kuras man lihdz schim nesinamas. Bet eewehrojot, ka schahdas skolas, tik ko atrastos, tuhdal slehdsamas un ka scho skolu turetaji waj turetajas kriht likumigâ atbildibâ, turu par wajadsigu, Rigas eedsihwotaju labâ, peekodinat wezakeem, lai nesuhta sawus behrnus maz sinamâs skolâs, pirms naw labi issinajuschi, waj skola likumigi atlauta. — Wezakeem, kuri labi nesin, kahdai skolai teem ustizet sawus behrnus, es katru reisi gataws palihdset padomeem un aisrahdijumeem. Peenemu, tapat, kà senak, Petera-Pawila pilsehtas skolâ (Stabu eelâ Nr. 11) otrdeenâs un peektdeenâs no pulksten $3^1/_2$—$5^1/_2$ pehz pusdeenas un wisâs zitâs nedelas deenâs — sawâ dsihwoklî: Torna kalnâ, Marijas-Dsirnawu eelâ Nr. 8.

Rigâ, julijâ 1890. g.

Rigas apgabala Tautasskolu pahrluhks,
stahtsrahts Fr. Treilands.

Deenas pawehle Rigas pilsehtas polizijai. Pehz Walmeeras eelâ Nr. 1 dsihwojoschâs Emilijas Usel luhguma usdodu eezirknu pristawu kungeem, winas 19. julijâ is dsihwokla nosudusscho wihru, pee Rigas strahdneeku oklada peerakstito, 29 gadus wezo Jehkabu Uselu usmeklet un wina adresi 5 deenu laikâ nodot manâ kanzlejâ. Winsch ir 2 arsch. 6 werschokas garsch, ar gaischeem mateem, silàm azim un lihdsenu seju.

Sahdsibas. Naktî uz 21. juliju is weschas masgatajas Kristines Leepin dsihwokla, pee Mihlschu esera sem Nr. 31 atrodoschâ namâ, zaur logu uslauschanu issagta daschada winai preeksch masgaschanas nodota wescha, 200 rbl. wehrtibâ un 50 rbl. skaidrâ naudâ.

Laupischana. Ahgenskalnu meschâ 19. julijâ kahds nepasihstams laundaris usbruka skolotajai Matildei fon Braidkraiz, kura tur bija izgahjusi pastaigatees un winai nolaupija selta pulksteni, 40 rbl. wehrtibâ.

Peepeschs nahwes atgadijums. Peldeschanàs eetaisê pee Swirgsdu salas 22. julijâ noslihka 18 gadus wezais Julijs Buzs. Lai gan winu tuhlin is uhdens iswilka, tomehr wairs nebija atdsihwinajams.

Nahwes atgadijumi. Maschinists Ludwigs Jansons 22. julijâ Mihlgrahwî, Oehlricha naftas tihrischanas fabrikâ gribeja pahrleezinatees, waj maschina, kura atrodàs 60 pehdu dsilâ bedrê, ir labâ kahrtibâ un tadehl ar laternu rokâ tanî nolaidàs. Te bedrê sakrahjusês gahse eksplodeja un Jansons dabuja tik stipras deguma wahtis, ka otrâ deenâ slimnizâ nomira. — Pee strahdneeku oklada peerakstitais Kahrlis Tenisons 22. julija wakarâ Dinamindes eelâ sem Nr. 51 atrodoschâ Stromberga restorazijâ zaur nesin no ka sweestu buteli tika eewainots galwâ tik stipri, ka winsch pee ahrsta wedot zelâ nomira. — 21 gadu wezais Semneeks Prediks Raits 23. julijâ Daugawâ pee masàs Wehjsaksalas masgajotees, eekluwa dsilâ weetâ un noslihka. Winu no uhdena iswilka, tomehr wairs newareja atdsihwinat. (R. P. P. A.)

Audsinaschana un isglihtiba.

Leelais pedagogs Sokrates salihdsina tehlu zirteja kaltu ar zilwekaudsinataja amatu. Audsinataji, t. i. wezaki un skolotaji ir pedagogikas darbineeki jeb mahkslineeki; winu materials jeb weela ir audsinajamee jauneeschi; winu mudulis ir audsinaschanas ideali, bet pahr wisàm leetàm — pascha audsinataja preekschsihmiga personiba; winu darbrihki ir sinibas un mahkslas, daschadas mahzischanas un audsinaschanas metodes, saejmas, draudsibas, lektiras u. t. t. Audsinaschanas produkts ir: meesigi un garigi wesels, derigàm sinibàm un gatawibàm isrihkots, isglihtots zilweks. Isglihtiba ir bagatiba, wina ir wara — eespehja: isglihtiba ir meesiga un gariga weseliba un pilniba, wina ir dsihwes laimiba — dsihwes labakà daka.

Newis pats no sewis zilweks top tas, par ko winam jatop — zilweks. Klehpja behrnibâ snausch leelais, warenais, augstais zilwekgars; winsch ir wairak augs, nekà zilweks un — tà meesigi kà garigi atkarigs no sawas gimenes. Kas gan winsch taptu bes mihlestibas pilnàs mahtes kopschanas, bes tehwa gahdaschanas un zitu gimenes lozekku ruhpeschanàs? Kas gan isnahktu no behrna, no jaunekla usaugot bes gimenes, bes audsinaschanas, bes skolas un mahzibas? — Behrns pamasam mahzàs no mahtes un tehwa, no brahleem, mahsàm un ziteem mahjas laudim sew palihdsetees, sewi usturetees; winsch nepeeder sewim, bet saweem wezakeem un audsinatajeem. Pirmais audsinatajs ir mahte, tahlak tehws un ziti gimenes lozekli, rotalu beedri un wisi ziti zilweki un — pehdigi muhs apnemdamà daba. Wehlaki audsinataji ir skola un skolotaji un wisa zilweze. Kad zilweks pilnigi pee-audsis, tad winsch pats ir saws skolotajs un audsinatajs un tahds winsch paleek lihdz paschai mirschanai, jo neweens nav pirms sawas nahwes pilnigs.

Muhsu klimatâ behrna un puika wezums sneedsàs lihdz 15., 16. gadam un jaunekla wezums lihdz 25., 26. gadam. Tomehr scho

---

Reformetee Schweizijas kantoni, Anglijas Elisabete un wairak Wahzijas firsti usnehma sawâ apsardsibâ tik breesmigi wajatus Protestantus. Tautonis.

Par brandwihna un zitu stipru dsehreenu leetoschanu.

Dr. Fritjofs Nansens, kas sawâ laikâ apzelojis Grenlandiju, spreesch par stipru dsehreenu leetoschanu schahdi:

Wispahrigi nemot, pehz peedsihwojumeem, esmu preti stipru dsehreenu, kà ari zitu kairinaschanas lihdsekku leetoschanai, lai tas buhtu spirts, brandwihns, rums, konjaks, tabaka, kafeja, tehja jeb ziti kahdi lihdsekli daschadeem nosaukumeem un pagotawojumeem. Jt ihpaschi aukstâs semês un kur meesas spehki stipri jaleeto, newajaga leetot nekahdus kairinaschanas lihdsekkus, kuri, isnemot schokoladi, meesas usturai nemaz neder. Uz daschkahrtejo eerunu, ka daschreiz loti derigi, spehkus uz kahdu azumirkli atdsihwinat, ir jaatbild, ka schahdi lihdsekli naw isleetojami, ja isdara garaku zelojumu kamanàm. Tomehr ne reti redz ekspedizijas aizzelojam uz seemelu semèm, kuras apgahdajuschàs leeleem tabakas un stipru dsehreenu krahjumeem. Schinî sinâ ir sewischki eewehrojama otrà Wahzu seemelu pola ekspedizija ar kugeem „Germania" un „Hansa".

Ne-eewehrojot to, ka stipri dsehreeni zilweka isturibu stipri masina un ta meesai taisni kaite, tamdehl ka tee meesas siltumu masina un kunga darbibu padara lehnaku, spirts wehl loti kaitigs tanî sinâ, ka zilweka zeetà griba, wina spariba un duhschiba, kà ari apnemschanàs dsinulis teek maitats. Zilweks, kas daudz stiprus dsehreenus bauda, paleek ar laiku ihstais glehwulis, kas newihscho nekahdu nopeetnaku darbu usnemtees jeb to galâ west.

Sihmejotees uz zelojumeem pa aukstàm seemelu semèm, kur daschi eeskata stipru dsehreenu leetoschanu par nepeezeeschamu wajadsibu, Dr. Nansens saka, ka stipri dsehreeni wairak kaitejot, nekà labumu darot. „Brandwihns," — winsch tahlak raksta, „kad laiks ir loti aukts, wiswairak kaitê, neschauboschi peerahdits, ka tas meesas siltumu pamasina, bet newis pawairo. Tomehr daudzi domà pawisam otradi, tamdehl ka wini, brandwihnu eedsehruschi, juht, it kà eekschas no ta sasiltu, un ja ihsti daudz stipru wihnu bauda, ka tad wisa meesa stipri eesilst. Daudzi atkal domà, ja ari brandwihnu katru deenu nebauda, tad tomehr tas der sahlu weetâ. Labpraht es schahdeem apgalwotajeem dotu taisnibu — tà Nansens tahlak saka — ja man weenu weenigu atgadijumu usrahdîtu, kur tas nepeezeeschami buhtu israhdijees par wajadsigu. Kamehr man to nepeerahda, es paleeku zeeti pee ta, ka brandwihns pat sahlu weetâ nederigs, atmetams. Weenigi pareisi ir, ja stiprus dsehreenus nemaz neleeto, bet it sewischki aukstâ laikâ ne, kà ari zelojot pa ledainàm seemelu semèm.

—i—i—.

---

wezumu gatawiba atkaràs ari no audſinaſchanas un dſihwes gadijumeem jeb liktena. Un teeſcham mums netruhkſt gadijumu, kurôs jaunekli domà kà behrni un iſturàs kà puikas un wihri kà jaunekli, — ja, nereti pat kà behrni. — Behrns, puika un meitene, jauneklis un jaunekle ir topoſchs jeb tapdams, bet wihrs un ſeewa jaw tapis zilweks. Zilweks ir organiſka meeſigi-gariga buhte; wina ſtahwoklis ir ſiniſka ſaweenoſchanàs jeb ſintetiſs, kas noſihme diwas ſinibu pamatmetodes, bet kas naw weena no otras ſchkiramas. Sintetiſs ſaweeno wiſu un meklè iſ daudſibas weenibu un analiſe ſadala wiſu, mekledama weenibâ daudſibu. Abas ſchihs metodes ir nepeezeeſchamas kà katrâ tà ari audſinaſchanas ſinibâ; winu logiſka ſaweeniba ir — ſiniba un ſiniba ir muhſu zilweziſkâ dſihwe.

Scho laiku pedagogika ir augſtakà mahkſla; wina grib radit, audſet tahdu zilweku, kahdam winam pehz Deewa lihdſibas teeſchamibâ jabuht t. i. kahdam zilwekam jabuht pehz ſawas dabas, pehz eedſimteem dabiſkeem dſinuteem: winam jabuht laimigam un derigam tautas un tamlihdſi wiſas zilwezes lozeklim. Pedagogika naw tikween ka mahkſla, wina ir ari augſtakà ſiniba, ir zilwekdabas, zilwekgara pehtijumu un panahkumu kopſuma. Pedagogikas ſaturs ir ſchis:

1) Wiſpahrigà antropologija jeb ſiniba par nepee-auguſcha un pee-auguſcha zilweka garu, mahziba par wina meeſigo un garigo dabu un winas attihſtiſchanos;

2) audſinaſchanas noluhku un mehrka ſiniba t. i. katra zilweka meeſigo un garigo ihpaſchibu jeb dahwanu un gatawibu iſſinaſchana;

3) audſinaſchanas noluhku un mehrka aiſſneegſchanas lihdſeklu ſiniba t. i. audſinataja preekſchſihmiga perſoniba, mahzibu preekſchmeti un winu pedagogiſkâ iſleetoſchana, mahziſchanas un audſinaſchanas metodes u. t. t.

Paſchâ audſinaſchanâ turklaht iſſchkiràs trihs galwenakee faktori: audſinamais jeb audſeknis, audſinadamais jeb audſinatajs un abeju eeſpaidi weenam pret un uſ otru.

Neween audſinatajam ja-audſina audſeknis, bet audſinatajam ari ja-audſinàs no audſekna; audſinatajam jatop pilnigakam zaur audſekni. Ja tas nenoteek, tad audſinatajs paleek uſ weetas ſtahwam; wina pirmais un ſwarigakais uſdewums ir — paſiht ſawu audſekni, wina gara un meeſas ſpehkus, wina dwehſeles dahwanas. Ja audſinatajs to nepaſihſt, tad winſch newar iſpildit ſawu ſwehto un augſto amatu, winſch newar iſglihtot behrnu par zilweku. Schis tad ari ir par zehloni tahm daudſkahrtigàm ſuhdſeſchanàm un ſchehloſchanàm, ka jauneeſchi ſtuhrgalwigi, nerahtni, nepaklauſigi, neuſzihtigi, ne-uſtizigi, ſamaitati u. t. t. Schis tad ari par zehloni tam, ka weens un tas pats behrns pee weena audſinataja waj ſkolotaja ir ne-uſzihtigs, ſa-ihdſis, nepaklauſigs un — tà ſazit — ne-apdahwinats, bet pee otra turpretim uſzihtigs, jautrs, paklauſigs un apdahwinats. Sche kahds peemehrs:

Tehws ſchehlojàs uſ ſkolotaja par ſawa puiſena pahrleelo nerahtnibu, nepaklauſibu, ſtuhrgalwibu, ſpihtibu, nemahziſchanos u. z. netikumeem un luhdſ winu peenemt ſkolâ. Skolâ puiſens turpretim ir uſzihtigs un nenoguris wiſu labu tikumu iſpildiſchanâ; winſch ir apdahwinats, zentigs un no ſirds labs behrns. Gaiſchi peerahdas, ka winſch bijis mahjas ſlikto apſtaklu upuris; mahjas apſtakli, wina audſinaſchana ir bijuſchi pret wina zeeto dabu jeb rakſturu. Tehws gan ir kreetns un energiſks wihrs ſawu dſihwes peenahkumu iſpildiſchanâ, bet winſch naw mahzijees neka un tad ari neſina neka beſ ween ſawu darbu waj amatu; winſch dſihwo tikai tam. Dehlena audſinaſchana tà tad atrodàs weenigi mahtes rokàs, kura ir mihkſtſirdiga un — tàpat naw mahzijuſès neka. Wina ne-iſſina ſawa behrna karaktri, neprot winu pareiſi audſinat, mahzit un wadit un ſuhdſàs uſ tehwa par dehlena nerahtnibu un nepaklauſibu; bet ſchee behrna netikumi jaw ir winas mihkſtſirdibas augli. Energiſkais tehws ſawâ patſtahwibâ nu ſoda behrnu, bet mahte ſahk winu aiſſtahwet; to redſedams ſchis nu ſahk brehkt un keperetees ſawa ſoga rokâs tà, ka tehws negribedams trauzet wiſpahrigu mahjas meeru, palaiſch behrnu neſoditu. Mahte turklaht, paſihdama tehwa duſmibu, puiſenu wairs nekad ne-apſuhdſ. Bet ſchis nu — tà ſazit — uſmet kupru un kahpj wezakeem waj uſ galwas. Un kad nu wezaki wairs neka neeſpehj pahr winu, tad to nodod ſkolâ, lai ſkolotajs eeſpehj. Deewam ſchehl, daudſreiſes ſkola jaw par wehlu; ſkolotaji ari wairs neſpehj nerahtni labot. Saprotams, ka ſchahdôs behdigôs gadijumôs wiſa waina teek uſkrauta ſkolàm un ſkolotajeem. Bet tapat kà wezaki ari ne daſchu reiſi ſkolotaji ſamaità behrna gara un dwehſeles dahwanas zaur behrna dabas nepaſihſchanu. No behrna, kuru alaſch nonizinàs, kuram alaſchin uſſauks: tu nederi nekam, tu eſi ſahbaks, tu nemuhſcham neſapratiſi neka, no tewis ne-iſnahks nekas u. t. t. teeſcham newar gaidit neko labu un kreetnu. Behrns paſaudè gribu un uſzihtibu, preeku un jautribu un — gribu ſaudet ir — wiſu ſaudet.

Audſinataja perſoniba, wina ſkats, balſs, iſtureſchanàs un rakſturs pahreet leelakâ waj maſakâ mehrâ uſ audſekni. No audſinataja audſekni pahreet kà labs tà ari ſlikts, launs. Wiſai wina perſonibai, wiſai wina iſweizibai wahrdôs un darbôs tadehl wajaga buht preekſchſihmigai, labai, kreetnai, dailai un tiklai. Audſinatajam loti jaſargàs no nepaſtahwibas un neuſtizibas, no netaiſnibas un wiltibas. Wiſs ko winſch runà un dara lai ir ihſts, labs, dailſch un preekſchſihmigs, jo behrna galwenakâ ihpaſchiba ir pakaldarit. Audſinatajam wajaga zeeſchi ſekot paſcha wahrdeem un mahzibàm, jo behrna dſihwi darbodamàs fantaſijas ir ſchahdai apkerigas un ſalihdſinoſchas.

Ar behrnu ja-apeetàs paſtahwigi tà, ka winſch ir alaſchin jautris un zildigs. Behrni labpraht ſmejàs un raud, jokojàs un troſchno un — to ari newajaga wineem leegt; wini atrod pee ta wiſa patikſchanu; nerwu ſiſtemai wiſs tas nepeezeeſchami wajadſigs. Daudſreiſes behrns pats neſina kadehl winſch ſmejàs, lehkà, troſchno un ſkreen, bet winam tas tà patihk un — tad ari tas winam ir tikai par labu, par wajadſibu. Behrns — tà puika kà meitene — kas war ſirſnigi preezatees, ſmeetees un lehkat, ir alaſch weſeligaks un neſamaitataks par to, kas to newar. Weſelam behrnam wajaga kuſteſchanàs un — ne wis beſ puhlèm un gruhtibàm; lozekku leetoſchana un wingrinaſchana metodiſki jaweizina un ja-attihſta. Schajâ ſinâ audſinatajam jabuht par preekſchſihmi un japeewed behrnam eeſpaidi, kas nodarbinatu wina meeſu un garu. Eeſpaidu wara ir loti leela jaw pee pee-auguſcheem zilwekeem; pee behrneem wina jo milſiga. Eeſpaidi, prahta organu palihdſibâ, teek aiſwaditi uſ ſmadſenèm. Wiſi 5 prahti ir paſtahwigâ darbâ, peewedot ſmadſenèm jaunus tehlus, jaunus eeſpaidus. Muhſu ſmadſenes buhtu pahrpilditas ſajuſchanàm, ja ne-atraſtos zelſch, pa kuru tahs netiktu iſwaditas. Schis zelſch ir — kuſteſchanàs. Pee behrneem ſajuſchanas pahreet tuhlin kuſteſchanâ: ja winſch redſ ko jauku, winſch ker tuhlin pehz ta; ja winſch dſird ko, ſkatàs tuhlin uſ tureeni, no kureenas dſird troſkſni u. t. t. Kas nebuhs eewehrojis, ka maſinajeem muſiku dſirdot rokas un kahjas ſahk zilatees. Pee pee-auguſcheem apdomiba nahk ſtarpâ: daudſreiſes gribedami ko darit gan pazeĸam roku, bet nedaram; gribedami ko runat gan atplehſcham muti, bet nerunajam — tas wiſs aiſ peepeſchas apdomibas. Un tomehr apdomibai maſa wara pahr eeſpaideem. Zik daudſ paſauligàm, meeſigàm un garigàm ahkſtiſchanàm zilweki nepadodàs zaur eeſpaideem, eeſpaidu waras pahrſpehti. Waretum ſimteem ſchahdu ahkſtiſchanos uſſkaitit, kas peerahda zik atkariga ir zilweku daba no eeſpaideem. Audſinataju peenahkums tadehl ir — peewest behrneem tikai kreetnus, dailus, wahrdu ſakot labus eeſpaidus, pildit winu ſmadſenes ihſtàm ſajuſchanàm, lai ari winu darbi buhtu ihſti.

Kà pee-auguſcham tà ari behrnam ir ſawas godjuhtas, kuras naw wis ja-iſrawè par neſahli iſ wina ſirds, wina dwehſeles, kuras naw wis janihzina un ja-eewaino, bet daudſwairak gan jakopj un ja-attihſta, ja gribam ka behrns uſaugtu par pilnigu zilweku moraliſkâ un intelektuelâ ſinâ. Behrnu nekad nedrihkſt nonizinat un apeetees ar winu ſemſirdigi un ſaltprahtigi; nedrihkſt nomahkt behrna dſihwo paſchdomibu un paſchgribu. Behrna paſchdomiba un paſchgriba japeeradina tikai wiſam labam, dailam un godigam un behrns buhs teeſcham labs un godigs, kas peekerſees labpraht ſawam audſinatajam, zentiſees darit pehz wina prahta, buht winam paklauſigs, atſihs un peenems wina mahzibas, jutis pret tahm zeenu un bijaſchanu un nopuhleſees pehz tahm darit, pehz tahm dſihwot. Skolens zeena un mihko, zeenis un mihkos to ſkolotaju, kas apeetàs taiſnigi un zeenigi, kas ſina un ſaprot wehrtet wina gara un dwehſeles dahwanas, wina dabu: ſkolotaju, kas apeetàs netaiſni un kaut ari waj ſchehligi un taupigi, ſkolens newar zeenit un ari nezeenis. Gadijumôs, kurôs audſinatajam jaleeto wara, beedinajumi un ſodi, audſinaſchana ir bijuſe netaiſniga un pret behrna dabu un godjuhtàm.

Meloſchanas netikums pahreet behrna ihpaſchibâ neween zaur wezaku un zitu lauſchu preekſchſihmèm ſchajâ ſinâ, bet ari zaur nepareiſibu un netaiſnibas uſſpeeſchanu. Ja behrns neko launu nedomadams ir noſeedſees, waj zaur miſiſchanu ko ſaplehſis un ſabojajis, winſch teek tuhlin ſodits. Tapat nereti behrns teek noſodits uſ zitu apſuhdſibas un — pat pawiſam neſinot, waj winſch ir wainigs. Ar pehreeneem no wina grib iſſiſt peeſihſchanos pee wainas, atſihſchanos par wainigu. Aiſ tihràm bailèm nabadſinſch daudſreiſes atſihſtàs par wainigu tur, kur winſch nemaſ naw noſeedſees. Tapat no tihràm bailèm winſch daudſreiſes noleedſ ſawas wainas un preezajàs, ka ſodam iſbehdſis. Naw maſums to noſchehlojamo gadijumu, kur nu, kad wezaki peekodina behrneem: ja tewim kahds jautà par to waj to leetu, par to waj to perſonu, tad ſaki, ka tu neko neſini, — waj ari: ja kahds jauta, kur tehws waj mahte aiſbrauza, tad atbildi, ka tu neſini u. t. t. Wiſs ſchis dara leelum leelu eeſpaidu uſ behrna garu; pamaſam winſch eeradinàs nizinajamakâ meloſchanas netikumâ, tas paleek winam par eeradumu, par dabu jeb ihpaſchibu. Gete ſaka: „Behrns ir wihra tehws“ un Latweeſchu tautas paruna ſaka: „Behrns rahda kahds wihram buhs tikums“, audſinatajeem tas loti ja-eewehro un jaleek pee ſirds.

Audſinaſchanai wajaga buht organiſkai t. i. winai jaſleenàs pee wiſas behrna meeſigàs un garigàs ſpehjas un gatawibas, pee wina meeſas un gara ſpehkeem, jo tee ir organiſki t. i. wini ir paſtahwigi kopdarbâ ar wiſu organiſmu. Ar puiku newar apeetees kà ar wihru. Behrns attihſtàs, lihdſigi pumpuram, no eekſcheenes uſ ahreeni. Behrnâ Deews ir radijis wiſa laba dihgliſchus, wini tikai jaattihſta, jaiſwelk — jaiſaudſina. No ahreenes behrnam jaeeaudſina eeradumi, maneeri, uſweſchanàs u. t. t., zits wiſs no behrna jaiſaudſina t. i. wina dahwanas jaattihſta, pareiſaki ſakot jaiſtihſta, jaiſglihto. No ahreenes behrnu apſtrahdat ir — wina dabiſkàs jeb eedſimtàs dahwanas ne-eewehrot, winas noneezinat, jo ſchahda apſtrahdaſchana ir zitu domu un ihpaſchibu uſbahſchana, warmahziga eekalſchana; wina ir beſſirdiga, neſchehliga dreſura un politura. Ahrigu ſpodribu zaur winu gan war panahkt, bet dwehſele paleek tapat tumſcha un neiſkopta, rupja un neſpodra. Schahdi audſinats zilweks ir un paleek tukſchs, nepatſtahwigs, neprahtigs — beſrakſturigs; winam truhkſt ari tikuma. Schahdi audſinats zilweks ir — tà ſakot — mihkla muldâ, kuru katris war mihzit un iſweidolot pehz ſawa prahta; winſch ir tukſchs trauks, tukſchs maiſs, kurâ war wiſu bahſt, beſ ka pretotos, beſ ka ſapraſtu, kas noteek pee wina un ap winu.

Kà jaw aprahdits, behrns ir meeſigi un garigi padots leelajam organiſmam, ſawai gimenei. Tikai gimenes widû behrns juhtàs brihws, laimigs. Pehz dabiſkeem un normaleem likumeem tad behrns peeder tikai winu mihlejoſchàm perſonàm un ſchahdàm winſch ir paklauſigs. Paklauſiba ir behrna wiſpirmais un augſtakais tikums. Scho ſawu tikumu winſch turpretim war no ſirds parahdit tikai tam, kas winu ſaprot, winu zeeni un mihle; pret ſcho winſch ir brihwi paklauſigs, pret katru zitu tikai ſpeeſti paklauſigs un — ſchahda paklauſiba naw paklauſiba; wina gan paſemo, bet nepazeĸ behrna garu un dwehſeli. Audſinataju peenahkums tadehl ir — eemantot behrna brihwo paklauſibu, lai ſpehtu winu pilnigi attihſtit par zilweku, lai ſpehtu dabut winu iſglihtibâ. Tapat kà behrns, ari jauneklis wehl doma un dara wairak tikai objektiwi, bet winam jatop ſubjektiwam tà wahrdôs, kà darbôs. Winam janopuhlàs, winſch janodarbina gar tahlaku gara un dwehſeles iſkopſchanu, gar iſglihtibu, gar pilnibu. Jaunekla wezums ir wehtras laiks. Apdahwinatakais jauneklis beſ peedſihwojumeem ir tikai idealiſts; wina weegli ſadomatàs idejas ari weegli iſnihkſt un — winſch top iſmiſis. Gluſchi zitadi tas ir ar peedſihwojumeem bagatu jaunekli: winſch paſihſt teeſchamibas, dſihwes gruhtibas un ir apradis ar tahm. Jauneklis tadehl ſawâs pahrdroſchibâs naw jaaprobeſcho, tajàm winſch mahzàs paſiht dſihwi un dſihwot, zenſtees pehz ſaſneedſameem mehrkeem. Wina meeſigee un garigee ſpehki ir attihſtiti, wina ſinaſchanas un gatawibas, wina apdomiba un droſchiba ir winam dſihws kapitals, ar kuru war wiſur dſihwot un paſtahwet, kuru war leetot neween preekſch ſew un ſawàm wajadſibàm, bet ari preekſch patibu aiſmirſdamàs wiſpahribas, preekſch ſawas tautas un tamlihdſi ari preekſch wiſas zilwezes. Winſch ir dſihws un derigs, winſch ir iſglihtots zilwezes lozeklis. — Laba audſinaſchana ir laba iſglihtiba.

Tautonis.

Kà nogreeſtas pukes war uſglabat.

Ir daſchadi lihdſekli eeteikti, kà war nogreeſtas pukes uſglabat. Wiſweenkahrſchakais gan buhs tas, ka tahs eeleek karſtâ uhdenî. Jaw ſen tika eewehrots, ka nowihſtoſchee ſeedi karſtu awotu uhdenî atkal palika ſwaigi un lihdſ ar to it kà no jauna atdſihwojàs, no ka domaja, ka ihpaſchi no paſchas ſemes ſaſilditâ uhdenî peemiht tahds ſpehks, kas pukes ſpehj atdſihwinat. Tomehr zaur wehlakeem iſmehginajumeem iſrahdijàs, ka ari mahkſligi ſaſilditam uhdenim peemiht tahds pat ſpehks. Schis eewehrojums un atradums it kà ar pirkſtu norahda, kà jaapeetàs ar ſlimeem augeem podôs. Ja wini wehl ir ahrſtejami, tad preekſch ta buhs wislabakais lihdſeklis, ja podus aplees ar karſtu uhdeni jeb podus beeſchaki eemehrzès karſtâ uhdenî. Oleanderi, granat-kokus u. t. t., kuri negrib ſeedet, war tik tahlu dabut, ka wini ſahk ſeedet, ja tos wairak reiſas aplej ar karſtu uhdeni. Scho beretu puku audſetajeem eewehrot.

—eets.

Sihkumi.

— Nuhewnas pilſehtâ (Seemel-Amerikâ) iſgudrota jauna telefona eetaiſe, proti, ja kahds grib pa telefonu runat, tad winſch pee-eet pee telefona eetaiſes, kas atrodàs wiſpahr pee-ejamâ weetâ, dod ſinu uſ galwenako telefona ſtaziju un paſino, ar kuru winſch wehlàs runatees. Tagad nu runatajam wajaga tik eemeſt eetaiſê ſinamu naudas gabalu, kad tuhlit eeſpehjams ſarunatees. Eetaiſê eerihkoti 5 zaurumi, pa kureem naudu war eemeſt. Bet te nu naw wis tà, kà pee mums daudſreiſ Rigâ peedſihwo, kur 5 kap. gabala weetâ eemet kahdâ eetaiſê kaut kahdu dſelſa gabalu, kas pehz leeluma un ſmaguma ir 5 kap. gabalam lihdſigs un par to dabu tapat waj bonbonu jeb ſchokolades kaſti. Scho eetaiſi nebuht newar peekrahpt. Katrs tani eemeſtais naudas gabals ſazel ſawadu ſkanu, no kuras galwenâ ſtazijâ uſ mata war ſinat, kahda nauda un zik daudſ eetaiſê ir eemeſts. Schee telefoni tur atraduſchi leelu peekriſchanu.

— Berlinê neſen nomira kahda weza ſeewina, kura paſtahwigi ſchehlojàs par truhkumu. Pehz winas nahwes nu atrada kahdôs nodriſkatôs apakſchſwahrkôs, kurus wina mehdſa paſtahwigi walkat, 16,000 marku papira un ſelta naudâ.

— Disbakâ neſen nomira 14 gadu wecs puika, kuram ſarnas bij ſakaiſuſchas. Winſch preekſch 8 deenàm bija ehdis kirſchogas ar wiſeem kaulineem. Atkal atgahdinajums, ka ogas newar ehſt wiſeem kaulineem.

— Berlinê apzeetinaja kahdu dworniku lihdſ ar ſeewu. Pehdejà bija pate ſawu wihru uſmudinajuſe, iſdotees par bruhtgamu. Tiklihdſ nu winſch bija kahdu „bruhti“ apzehlis un ar winu tuwaki eedraudſejees, kad kahdu deenu nelaimigâ „bruhte“ tika gluſchi aplaupita. Scho nekreetno darbu wini bija jaw ilgaku laiku turpinajuſchi.

— Alſchirâ uſnahkuſchi milſigi ſiſenu bari. Juhdſêm plaſchi ſemes gabali ir no wineem gluſchi apſegti. Wairak nekà 8000 zilweki ir pilnâ darbâ, kukainus iſnihzinat. Zik leelâ mehrâ wini tur atrodàs, to war redſet no ta, ka 75 pehdu garu grahwi, kas ir 6 pehdas plats un $4\frac{1}{2}$ pehdas dſiſch, nepilnâ ſtundas laikâ ar ſiſeneem peepilda.

Atbildes.

Ad. G. — J. Sinojums par daudſ nowejojees.
B—ks. — K. Turpmak iſleetoſim — pateizamees.
A. K. — Bi. Newaram iſleetot.
Kl. B. — L. Juhſu rakſtam japagaida. Red.

Iſ muhſu weeſigàs ſadſihwes.

„Peterb. Ahrrig. Dſeed. Beedriba.“

Swehtdeen, 29 .jul. iſbrauks uſ Dobeli. Nobrauks no Jelgawas bahnuſcha (Jelgawas Ahrrigâ) $^3/_4$8 no rihta. Dobelê plkſt. $^1/_2$2 pehzp.: konzerts, no beedribas jaukta un wihru kora, ſem Reinhold kga wadibas, Wiegneru Ernſtam lihdſpeedalotees. Pehz konzerta balle.

„Rigas ſuhrmanu pal. beedriba“.

Swehtdeen, 29. jul., plkſt. 10 rihtâ, iſees ſalumôs uſ Beerineem, Mei kga parkâ.

„Rigas palihdſibas beedriba“.

T. p. d. plkſt. 1 deenâ, balle Maſkawas dahrſâ.

„Rigas Pahrdaugawas amatneeku pal. beedriba“.

T. p. d. plkſt. 6 p. p., balle (Wilhelmshehes dahrſâ).

Deewa-kalpoſchana Rigas baſnizàs.

Swehtdeen, 29. julijâ 1890. g. Jahna baſnizâ w.-m. Bernewitzs pulkſten 9 preekſch puſdeenas un pulkſten 2 pehz puſdeenas. Gertrudes baſnizâ mahz. A. Walters pulkſten $^1/_2$2 pehz puſdeenas. Jeſus baſnizâ mahz. Joſephi pulkſten $^1/_2$10 preekſch puſdeenas. Mahrtin baſnizâ mahz. Taube pulkſten 9 preekſch puſd. Trihsweenibas baſnizâ mahz. Fromms pulkſten 9 preekſch puſd. Pahwila baſnizâ mahz. C. Walters pulkſten $^1/_2$9 preekſch puſdeenas. Bilderlinôs mahz. Kleemanns iſ Pinkumuiſchas plkſt. 4 pehz puſdeenas. Dubultôs mahz. Zimmermanns iſ Ahdaſchu muiſchas pulkſten 12 puſdeenâ.

Tirgus ſinas.

Rigâ, 26. julijâ 1890. g.

Kweeſchi: Kreewu, pehz labuma, 94—98 kap. pudâ Kurſemes, 126 mahrz. 94—98 kap. pudâ pahrdeweji.

Rudſi: Kreewu, 120 mahrz. 73 kap. pudâ pirzeji, Kurſemes neſchahwetee 120 mahrz., 71 kap. pudâ pirzeji, Kurſemes ſchahwetee 120 mahrz., 72 kap. pudâ.

Meeſchi: diwkanſchu, 110 lihdſ 111 mahrz., 70 kap. pudâ, ſeſchkanſchu ſchahwetee, 100 mahrz., 70 kap. pudâ.

Auſas: Kurſemes labàs 67 lihdſ 77 kap. pudâ. Kurſemes weenkahrſchàs — kap. pudâ, Kreewu labàs no 66 lihdſ 70 kap. pudâ, Kreewu, ſchahwetàs 64 kap. pudâ.

Linſehklas: weenkahrchàs 120 kap. pudâ, ſtepju ſehklas 132 kap. pudâ.

Kanepu ſehklas: ſchahwetas 102 kap. pudâ pahrdeweji, neſchahwetas 98 kap. pudâ.

Kweeſchu klijas: rupjàs 48—52 kap. pudâ, ſmalkàs 50 kap. pudâ

Linu zenas.

Rigâ, 26. julijâ 1890.

Maſaja par Pernawas hofsdreibantu	36	rbl.	birkawâ.
„ „ „ dreibantu	29	„	„
„ „ „ brahki	22	„	„
„ „ zins kronu	37	„	„
„ „ ſuperior „	32	„	„
„ „ pik „	26	„	„
„ „ brahki	18	„	„

Naudas-papihru zena.

Peterburgâ, 27. junijâ 1890.

Papihri.	maſk.	praſija
Puſimperials	674	677
5% bankbiletu 1. iſlaidums	100	100¾
5% „ 5. „	99¾	100
5% Auſtruma iſnehmums no 1877. gada	100¼	100¾
5% „ „ „ 1879. „	100¼	100¾
1. 5% Kreewu prehm. aiſnehmums	231¼	232
2. „ „ „	221¼	222
5% lonſol. 1871. gada aiſnehmums	—	—
Odeſ. pilſ. hipoteku bankas 5½% obligaſijas	95¾	96
Kreew. ſem. kred. 5% kihlu-ſihmes	97¾	98
6% Charkowas ſemſt. kihlu-ſihmes	102¼	102¾
5% „ „ „	95	95¼
Rigas kom. bankas ak.	310	—
Rigas Dinaburgas dſelſzeła akſijas	—	156
Dinaburgas-Witebſkas dſelſz. ak.	—	185

Berlines birſcha.

26. (7. aug.) julijâ 1890.

		Teenu eepreekſch
Kreewu kredit-bil. par 100 rubl. laſſa	241 25*)	240 40
„ 100 rbl. uſ auguſta beig.	241 25	240 50
„ 100 rbl. uſ ſeptembri beig.	241 25	240 50

*) 1 walſts-marka = 41,45 kap.

Tendenze preekſch Kreewu naudaspapireem: zeeta.

Jaunakàs sinas.

Rigas galdneeku amata behru lahdes statuti apstiprinati 30. junijâ no eekschleetu ministerijas.

Scho otrdeen lika pamata akmeni jaunam skolas namam Marijas un Matihsa eelu stuhrî. Schinî namâ eeweetos Rigas krona draudses skolu, kura lihds schim atrodàs leelâ Alekfandra eelâ.

Salamoska zirks ap 10. augustu eeradischotees Rigâ.

Jauns ugunsdsehseju pumpis. Scho zeturtdeenu Rigâ, pretim gahsas eestahdei, wairak lauschu klahtbuhtnê, ismehginaja jaunisgudrotu ugunsdsehschamo pumpi, kuru isgudrojis Ridsineeks A. Karnats.

Karlsbadê, kà „Ztgai f. St. u. L." sino, scho pirmdeen, juhra peldotees, noslihzis kahds kurpneeku sellis, kas pahrdroschi bijis par tahli dsilumâ eepeldejis.

Leel-Jumprawâ Rig. Latw. beedr. teatra direktors Rode-Ebeling kgs lihds ar kahdeem akteereem 11. un 12. augustâ isrihkoschot teatra israhdes.

Jelgawa. Nesen nomira grafs Lambsdorffs Brisulê. „Mit. Ztga." sino, ka pee wina tagadejais Wahzijas pilsgalma mahzitajs Stekers senak bijis par mahjskolotaju. Stekers par nomirusscho grafu teizis, ka winsch esot wislabakais zilweks, kuru mahzijees pasiht.

Jelgawâ kahds Kreewu pulzinsch sakrahjis „Aksakowa kapitalu", preeksch Kreewu skolu dibinaschanas Kursemê.

Jehkabpili esot eesahkta buhwet meerteesneschu sapulzes ehka.

Leepaja. Aisputes-Grobinas meera-teesneschu sapultschu presidents issino „Kurs. Gub. Aw.", ka eksameni us skrihweru amatu preeksch jaunorganisetàm pagasta teesàm notiks meerateesneschu sapultschu namâ, Leepajâ, 1., 2. un 3. septembrî sch. g. Japeeteizàs pee semneeku wirsteesu presidenteem Aisputê un Grobinâ.

Leepajâ, kà „Lib. Ztga" sino, kahds Klawsons noschahwis kahdu Trihni Brensonu. Slepkawa pehz tam isschahwis lodi pats us sewi, bet ta netrahpijuse. Laundaris apzeetinats.

Leepajas-Grobinas schosejas buhwe jaw eesahkta scha mehnescha sahkumâ.

Wezmuischas (Kursemê) sawstarpigas ugunsapdroschinaschanas beedribas statuti apstiprinati 4. julijâ no eekschleetu ministerijas.

Puhres (Kursemê) behru lahdes statuti apstiprinati 27. junijâ no eekschleetu ministrijas.

Igaunija. Mas-Jahnu draudsê dibinajusees jauna sahtibas beedriba, kuras statuti jaw apstiprinati.

Rewele. Kà „Now. Wr." dsirdejuse, tad Wahzijas keisars eeradischotees Rewelê lihds ar wisu eskadri, kas tagad atrodàs Baltijas juhrâ. Preeksch keisara Wilhelma apsweizinaschanas 4. augustâ tikschot us Reweli suhtiti daschi kara kugi, kuri tagad atrodàs Narowas upes grihwas tuwumâ.

Somijâ drihsumâ eewedischot tahdas pat skolu reformas, kà tas jaw notizis Baltijas gubernàs. Lai skolotaji drihsaki peesawinatos Kreewu walodu, tad kahdu dalu aiskomandeschot us weenu gadu Peterburgas skolotaju institutâ, kà ari isrihkoschot Kreewu walodas kursus.

Peterburga. Tautas apgaismoschanas un eekschleetu ministerijas nolehmuschas, ka no nahkoschà skolas gada ahrsemju Schihdu behrnus wairs nedrihkst peenemt augstâs un widejâs mahzibas eestahdês, ja winu wezakeem naw teesiba dsihwot Kreewijâ.

Wahzu keisars, weesodamees, kà „Graschd." sino, pehz manewreem apmekleschot ari Peterburgu. Maltiti winsch tureschot Wahzijas suhtneezibas namâ un sawas Wiborgas regimentes kasarmâ. Manewra pehdejâ deenâ keisars Wilhelms pats kara pulkus komandeschot. — Waj ari Wahzijas keisareene atbraukschot Peterhofâ, tas wehl ne-esot galigi nolemts.

Walstspadomneeks grafs Pahlens 12. julijâ, us pascha luhgumu, wisaugstaki atlaists no presidenta amata ewangeliskas bibelu beedribas wirskomitejâ. Wina weetâ eezelts senators barons Hoiningen-Hüne.

Wisaugstaki apstiprinats Walstspadomes nolehmums, pehz kura no 1891. gada sahkot 9 gadu laikâ katru gadu ismaksàs 7000 rbl. prehmijàm par wislabakàm mahzibas grahmatàm preeksch amatneezibas skolàm. No scheem lihdsekleem ir diwas prehmijas, katra 2000 rbl. un seschas masakas, katra 500 rbl. leela.

Sudraba medali par glahbschanu is nahwes breesmàm, preeksch nesaschanas Wladimira lentâ pee kruhtim, dabujuschi: Polangas semneeki Jahnis Wigels un Jahnis Giruls un Dundagas papasta lozekli Peters Jansenaus, Nikolajs Sproge, Peters Baidsals un Andrejs Sarinsch.

Peterburga. „Wald. Westn." sino, ka ir aisleegts, turpmak isrihkot atklahtas sehdes, kur israhda hipnotismu un magnetismu. Hipnotismu kà ahrsteschanas lihdsekli drihkst isleetot weenigi mahziti ahrsti.

Peterburgâ nahkoschu seemu isrihkos wispahrigu amatneezibas isstahdi.

Peterburgas tuwumâ dibinaschot praktisku mahj-putnu audsinaschanas skolu ar 3 mehneschu kursu.

Peterburga. Putilowa fabrikâ eesahkts leet leelgabalus preeksch besduhmu pulwera.

Kronim lihds schim jaw peeder 18 dselszeli, kuri kopâ ir kahdas 9,370 werstes gari.

Mescha departamenta usdewumâ, ka „Warschawas awise" sino, us Baltijas gubernàm 15. julijâ aisbrauzis isdarit rewisiju Warschawas, Petrikowas, Kalischas un Polozkas domenu waldes preekschneeks, walstspadomneeks Sergejews.

No Nischni-Nowgorodas teek sinots, ka wairak nekà 80 zeemòs daschadòs aprinkòs parahdijees Sibirijas mehris. Isleetojot nopeetnus pretlihdsekkus, sehrga tagad sahkot jaw masinatees.

Kijewas gubernâ 3 zilweki saslimuschi ar kolerinu.

Kasanâ profesors Lange isdarot poteschanas mehginajumus pret Sibirijas mehri.

No Aleksandrowskas sino „Jel. Westn.", ka kahds semneeks, bedri rakdams, atduhrees it kà us stikla gabaleem. Winsch tamdehl greesees pee kahda inscheneera, kursch domatos glahschu gabalus atsinis par kalnu kristaleem. Semneeks, no ziteem pamahzits, sawu atradumu eesuhtijis Peterburgas mineralogiskai beedribai dehl ispehtischanas. Kristali esot pilnigi zaurspihdigi un tik zeeti, ka ar teem warot glahsi greest.

Wetlugâ, Kostromas gub., bijis leels ugunsgrehks, zaur kuru wairak nekà 900 nami pahrwehrsti pelnòs. Saudejums esot wairak kà miljonu rublu leels.

Kaunas gubernâ leetus gar Susejas upi aisnesis kahdus 2000 birkawu seena. Semakàs weetàs ari labibas lauki gluschi isskaloti.

Telegrami
is Seemeļu telegrafa-agenturas.

Peterburgâ, 26. julijâ. Tehlotaja Schukowska un zimil-inscheneera Sultanowa isstrahdajums preeksch Keisara Alekfandra II. peeminekla Maskawâ, tika Wisaugstaki par derigu atsihts. — Wehstneeks Nelidows no Konstantinopoles atbrauzis Peterburgâ.

Belgradâ, 7. augustâ (26. julijâ). Pehz kahdas sinas is Sofijas, Koburgas prinzis teizis, ka winsch tikai tad atgreesischotees us Bulgariju atpakal, ja Bulgarijâ augstakòs karapulka amatòs eezelschot Austrijas wirsneekus. Stambulows ir ar to weenis prahtis, bet Bulgaru wirsneeki tam pretojàs.

Ru-Jorkâ, 7. augustâ (26. julijâ). Pasihstamais politiskais slepkawa Kemlers tika ar elektrizitati nonahwets; bet preeksch nonahweschanas isleetotais elektriskais aparats strahdaja wahji, tà ka elektrisko straumu wajadseja 3 reis wadit, lihds noteesatais tika nonahwets, kas wilkàs kahdas minutes.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernst Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnold Plates.

Дозволено цензурою. — Рига, 27 іюля 1890 г.

Lihds 26. julijam 1890. g. pee Rigas atmahkluschi 1090 kugi un isgahjuschi 1114 kugi.

Sludinajumi.

Lihds 12. augustam aiszelojis
Dr. med. Rulle.

Meita
no semèm, kura ar gowim prot apeetees, teek pagehreta Dinamindes eelâ Nr. 13.

Diwi laulati pahri, wismihlaki bes behrneem, atron pastahwigu darbu Jorga hospitali, Eekschrigâ, Kungu eelâ. 1

Pahrdotas teek
semneeku mahjas
Katwara pagastâ, Umurgas draudsê, 85 werstes no Rigas un 7 werstes no Limbaschceem un
semneeku mahjas
Schkirstina pagastâ, Limbaschu-Katrinas draudsê. Klahtakas sinas, no 25. jul. sch. g. sahkot, pee Schkirstina muischas ihpaschneeka jeb wina weetneeka. 2

Wihna-muzas,
daschadâ leelumâ, preeksch kahpostu eetaisischanas peedahwâ — 2
Louis Lundmann un beedr.

Latweeschu biblioteku
meklê pirkt (ari leetotu). Grahmatu norahditaju lihds ar makfas kopsumu un pahrdoschanas lihgumeem japeesuhta zaur raksstu sem burta „B" Rigâ, Wehweru eelâ Nr. 3, Tibora weikalâ.

F. Lotto,
leelajâ Jaunâ eelâ Nr. 24, ais rahtuscha, peedahwâ
waselinu preeksch zilwekeem,
waselinu preeksch lopeem,
waselinu sahbaku wiksi,
waselinu sahbaku smehri,
waselinu wahgu-smehri, 8 kap. mahrz,
schkidru waselinu preeksch matu saknu stiprinaschanas un matu audsinaschanas.
Muschu pomadi preeksch lopeem, kukainu pomadi preeksch blaktim, schurkusahles, prusaku pulweri u. t. t.
Bes tam wehl dabujams pee M. Stelling un beedr. Walmeerâ un J. J. Nisselowitsch un beedr. Bauskâ. 13

Rigas suhrmanu palihds. beedriba
swehtdeen, 29. julijâ 1890. g.
isees sakumôs
us Beerineem, Mei kunga parkâ. Isees no Rigas Latweeschu beedribas nama pulksten 10 no rihta.
Ee-ejas makfa: kungeem 30 kap., dahmàm 25 kap., behrneem 10 kap.
Preekschneeziba.

Laukſaimneezibas, industrijas un amatneezibas isstahde Zehsis
3., 4., 5. un 6. augustâ sch. g.
Atwehrta no pulksten 10 rihtâ lihds 8 wakarâ.
Dselsszela wilzeeni katru deenu:

no Rigas:
plkst. 8 rihtâ no Rigas-Dinaburgas stazijas
„ 10½ „ „ Alekfandra wahrteem (ekstra wilz.)

no Walkas:
plkst. 7 rihtâ (ekstra wilzeens)

no Zehsim:
plkst. 7 10 min. wak. us Rigu
„ 9 — „ „ „ Walku (ekstra wilz.)
„ 10 — „ „ „ Rigu (ekstra wilzeens)

Dsihwu lopu isstahditaji is Rigas, waj ari winu pawadoni, pee weschanas par dselsszelu dabun Rigâ, Felsera un beedr. kungu kantorî pawada rakstu, ar luhgumu, lai isdod brihwu personu retur-bileti.

Muhsu fabrikatu jauna noguldítawa
un
pahrdoschana pa fabrikas jeb pagraba zenàm
atrodàs pee
J. Seltin kga
Rigâ, leelàs Alekfandra- un Reweles-eelu stuhrî Nr. 29.
A. Wolfschmidts.
Lui Lundmann un beedr.

Tehrbatas mahzibas aprinka zeen. kuratora kungs atwehlejis leetat pagastu-, elementar- un pilsehtu-skolàs grahmatu:
Wadonis
kristigâ religijas mahzibâ
pehz Lutera tizibas likumeem
fastahdits no
K. Bergmana.
I. un II. pakahpeens.
Makfa 30 kap.
Dabujams weenigi
Ernst Plates
grahmatu- un bilschu-drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas.

Harmonikas un wijoles
ir lehti un labas dabujamas
Nr. 4, Schahlu eelâ Nr. 4,
materialu un tehrauda pretschu pahrdotawâ. Turpat pahrdod oseltenàs seepes 9 kap. mahrzinâ, smalko zukuru 13½ kap. mahrzinâ un wisadas sortes miltus.

Gumija kukainu-pulwera sprizes, 6 sortês,
Gumija weschu,
kà: krahgas mauschetes un belkinus.
Gumija leetus-mehtelus.
Nabas-jostas un bruku-jostas

peedahwâ
Christians Seeligs,
Sinder (Grebzineeku) eelâ Nr. 1.

Manâ grahmatu un bilschu drukatawâ, burtu leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, dabujama schahda grahmata:
Riga,
jeb
singe par Rigu un winas dsihwi.
Makfa 10 kap.
Ernst Plates.

Newska deega manufaktura
peedahwâ loti labâ kwalitetâ, tik pat labu, kà ahrsemes prezi un pee tam daudz lehtaki
maschinu spolischu deegu,
melnu, baltu un krahsainu, wisôs numurôs,
tamborejamo deegu
is sawas angrojas noguldítawas, Rigâ, Peldu eelâ Nr. 2, un is wiswairakajàm leelakàm pahrdotawàm Baltijâ.
Seelig un Meyer,
general-agenti.

Drehbneeku skola.
Nepeezeeschama grahmata drehbneekeem, kuri sawu amatu pareisi grib kopt. Muhsu drehbneeki, sewischki lauku, ar sawàm nowezojuschàm, loti truhzigàm mahzibàm, newar wairs apmeerinat schi laika publikas isglihtoto garschu, tadehl esmu pahrleezinats, kà katrs drehbneeks pasteigsees sewim scho nepeezeeschamo grahmatu eegahdatees. Mahziba tanî weenkahrscha un loti weegli saprotama.
Drehbneeku skola isnahks diwàs dalàs. Otros dalas isnahkschanu sawà laikà paziņoschu. Pirma dala satura 440 daschadus kreetnus drehbju musturus un makfa 4 rbl.
Dabujama wisàs leelakàs Latweeschu grahmatu pahrdotawàs un pee isdeweja, Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 14. 1
Karlis Berris.

Weikala pahrzelschana.
Zeen. publikai zaur scho pasinoju, ka es sawu pahrdotawu lihds ar darbnizi esmu pahrzehlis no Schkuhnu eelas Nr. 16, us
maso Münz-eelu Nr. 3, Kaspari namâ
un peedahwaju tàpat kà lihds schim **wisadas lampu sortes** lihds ar peederumeem, **petroleju, benzinu, spitschkas** u. t. pr., u. t. pr.
Ar augstzeenischanu
R. Vogel.
Wisadas reparaturas teek katrâ laikâ peenemtas.

J. C. Kocha
laka fabrika Rigâ.
Spirtus laka
wisadahm amatneezibas wajadsibahm.
Wahgu laka
un
emalje krahsas
(Grifin & Shield Enamel)
no Sissons Bross & Co. fabrikas Limitedâ, Hullâ, nedrihkstetu truhki neweenâ mahjas fainmeezibâ, masàs gresnàs dositês, 64 sposchas un 8 pabahlas niankses.
Pahrdoschana leelumâ
J. C. Kocha
laka fabrikâ, Rigâ.

Печатать разрѣшается. Рига, 27 іюля 1890 г. № 4657. Рижскій Полицеймейстеръ Власовскій. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.